

díž moc zákona. Šlo o úpravu hospodářského poměru mezi peněžními ústavami, jichž jednotnost pominula zánikem bývalého mocnářství rakousko-uherského. K úpravě té, byť nešlo o převody nucené, nepostačily předpisy občanského zákona, ježto rozhodovaly tu i jiné zájmy než ryze soukromoprávní, bylo proto potřebí zvláštního zákonného předpisu, jenž platnost úpravy té vyhradil schválení ústředních správních úřadů (sr. § 3, nař. čís. 532).

Pokud jde o ostatní žalované, nelze souhlasiti s právním posouzením věci odvolacím soudem. Co platí o O-ovi a jeho podpisu na dluhopise, platí stejně i o ostatních žalovaných, kteří podepsali dluhopis. Žalovaní měli si uvědomiti význam svých podpisů na dluhopise, sloužících druhé smluvní straně jako záruka, že stalo se skutečně, čeho bylo třeba k platnému závazku obce, za kterou žalovaní podepsali listinu. Měli proto žalovaní vynaložiti veškerou jim možnou péči a bedlivost, chtěli-li vyvarovati se škodě druhé smluvní strany, tím však předejít i své vlastní škodě. Měli tudíž podle možnosti sami se přesvědčiti o tom, zda byly splněny veškeré požadavky platného usnesení podle předpisů obecního zřízení. Žalovaní vůbec netvrdili, že by tak byli učinili, že by se byli dotázali starosty obce, zda jsou všichni řádně obesláni, ač jim bylo zajisté patrné, že první náhradník nepřišel do schůze. Nelze je proto sprostiti zodpovědností za škodu, která vzešla z jednání jich. Ostatní námitky jimi vznesené byly zodpověděny shora. Nezáleží na tom, že k formální platnosti dluhopisu třeba kromě podpisu starostova jen tří dalších podpisů (§ 55 obecn. zřiz.), kdežto dluhopis byl podepsán více zástupci obce. Druhá smluvní strana nebyla povinna zkoumati, které podpisy náležejí k oněm třem nutným podpisům, a ručí každý ze zástupců obce, který podepsal dluhopis, stejně jako ostatní. Nedílné ručení žalovaných spočívá na § 1302 obč. zákona, druhé větě, ježto nebylo možno určití podíl každého žalovaného na škodě zvlášť.

Čís. 6862.

Účinky příkázání zabavené pohledávky na místě placení nastávají doručením příkazního usnesení dlužníku. Příkázání pohledávky, má-li býti právně účinným, předpokládá nutně právně účinné zástavní právo na pohledávce. Zástavní právo, nabyté v exekučním řízení zabavením pohledávky dlužníkovy v posledních 60 dnech před zahájením vyrovnání, zaniká ve smyslu §u 12 vyr. ř. samo sebou vyhlášením vyrovnacího řízení.

(Rozh. ze dne 2. března 1927, Rv I 1682/26.)

K návrhu žalobkyně byla usnesením ze dne 21. ledna 1926 zabavena pohledávka dlužníkovy u šekového úřadu a usnesením ze dne 1. února 1926 byla žalobkyni příkazána na místě placení. Toto usnesení bylo doručeno žalobkyni dne 3. února, poddlužníku dne 4. února a dlužníku dne 5. února 1926. Usnesením ze dne 3. února 1926 bylo zahájeno o jmění dlužníka vyrovnávací řízení. Žalobě proti poddlužníku o zaplacení po-

hledávky, přikázané na místě placení, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: § 316 ex. ř. ustanovuje, že, přikáže-li se zabavená pohledávka vymáhajícímu věřiteli na místě placení, přejde naň s účinkem, jako by ji byl dlužník úplatně postoupil. Právní účinky exekučního přikázání zabavené pohledávky na místě placení jsou tedy tytéž jako postup podle §u 1392 obč. zák. Rozdíl mezi obojím není v podstatě obou těchto zařízení, nýbrž jen ve způsobu, kterým se uskutečňují. Při postupu děje se převod pohledávky postupitelem dobrovolně, kdežto při přikázání na místě placení jest projev jeho vůle nahrazen zákonným ustanovením, takže nastává tu postup ze zákona. Jako při dobrovolném postupu jsou práva postupníková co do postoupené pohledávky táž jako práva postupitelova (§ 1394 obč. zák.) a smlouvou postupní vzniká nový závazek jen mezi postupitelem a postupníkem, stejně jest tomu při přikázání pohledávky na místě placení. Jím vstupuje vymáhající věřitel, který si ho vydobyl, na místo dlužníka jako původního věřitele, který takto svého nároku na plnění pozbývá, zabavená a na místě placení přikázaná pohledávka vystupuje tedy z okruhu jeho majetku a přechází ve jmění vymáhajícího věřitele. Tato změna práv uskutečňuje se při postupu okamžikem, kdy došlo ke srovnalému projevu vůle obou smluvníků (postupitele a postupníka), v zákonné formě podle § 869, po případě § 863 obč. zák. řádně projeveném. Jde nyní o řešení otázky, od kdy změna ta uskuteční se při přikázání na místě placení podle §u 316 ex. ř. Vydáním příkazního usnesení ještě nikoli, poněvadž usnesení takové stává se účinným proti stranám teprve jeho doručením (§§ 416 a 426 c. ř. s. a § 78 ex. ř.), od kdy počíná také plynouti lhůta ke stížnosti. Spisy okresního soudu jest prokázáno, že usnesení tohoto soudu ze dne 1. února 1926, kterým žalobkyni jako vymáhající straně bylo povoleno proti Josefu F-ovi jako povinné straně přikázání zažalované pohledávky na místě placení, bylo doručeno právnímu zástupci žalobkyně dne 3. února 1925, poštovnímu úřadu šekovému jako poddlužníku dne 4. února 1926 a Josefu F-ovi jako dlužníku dne 5. února 1926. Ježto pak, jak jest nesporno, o jmění dlužníka zahájeno bylo vyrovnávací řízení usnesením krajského soudu ze dne 3. února 1926 a právní účinky jeho zahájení nastaly již počátkem dne, kdy vyvěšena byla vyhláška na soudní desce vyrovnacího soudu (§ 7 vyr. ř.), plyne z toho, že účinky vyrovnávacího řízení nastaly dříve, než účinky příkazního usnesení. Podle §u 8 vyr. ř. nemohl dlužník ode dne, kdy podal návrh na zahájení vyrovnacího řízení, své pohledávky postupovati. Má-li přikázání zabavené pohledávky na místě placení podle §u 316 ex. ř. stejné právní účinky, jako dobrovolný postup podle §u 1392 obč. zák. a nastávají-li účinky příkazního usnesení nejdříve teprve jeho doručením, ne-li dokonce až dnem, kdy nabylo právní moci, vyplývá z toho závěr, že usnesení o přikázání musilo by býti doručeno dlužníku přede dnem, jímž podle §u 7 vyr. ř. počalo jeviti právní účinky řízení vyrovnací, tedy v projednávaném případě přede dnem 3. února 1926. Předpokladu toho zde však není, ježto příkazní usnesení bylo doručeno dlužníku, jak shora zjištěno, teprve dne 5. února 1926. V den zahájení vyrovnávacího řízení byla zažalovaná po-

hledávka pro žalobkyni pouze právoplatně zabavena usnesením krajského soudu ze dne 21. ledna 1926, jež doručeno bylo poddlužníku poštovnímu úřadu šekovému v Praze, dne 23. ledna 1926. Tím nabyla žalobkyně na zažalované pohledávce dlužníkově proti úřadu tomu podle §u 294 ex. ř. jen práva zástavního, tedy pouze práva oddělného ve smyslu §§ 11 a 12 vyr. ř. a to v posledních 60 dnech před zahájením vyrovnacího řízení, kteréž však podle §u 12 vyr. ř. jím zaniklo. Jestliže tedy pro pozdní doručení příkazního usnesení účinky příkázání zabavené pohledávky na místě placení podle §u 316 ex. ř. (§ 1392 obč. zák.) před zahájením vyrovnacího řízení ještě nenastaly, zabavená pohledávka do vlastnictví žalobkyně nepřešla a zůstala ještě v den zahájení vyrovnacího řízení ve jmění Jos. F-a a podle §u 2 vyr. ř. měla býtí do seznamu jeho jmění pojata. Byla tedy zatížena pouze právem zástavním, které však, jak uvedeno, zaniklo podle §u 12 vyr. ř. Opírá-li tedy žalobkyně žalobní nárok na zaplacení zažalované pohledávky o příkázání její na místě placení, jehož právní účinky podle toho, co bylo shora uvedeno však nenastaly, jest její žaloba neodůvodněnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka, vycházejíc z jedině uplatněného důvodu nesprávného právního posouzení věci (čís. 4 §u 503 c. ř. s.), brojí proti názoru odvolacího soudu, že příkázání zabavené pohledávky na místě placení jeví účinky teprve jeho doručením, zastávajíc názor, že příkazní usnesení působí již svým vydáním, protože doručení znamená jen technický způsob provedení příkázání, staví se dále proti názoru, že, poněvadž příkázaná pohledávka podle §u 316 ex. ř. má tytéž právní účinky jako dobrovolný postup, nemůže vyrovnací dlužník podle §u 8 vyr. ř. ode dne, kdy podal návrh na zahájení vyrovnacího řízení, své pohledávky postupovati, uvádějíc k tomu, že to není dlužníkovi zakázáno, ježto § 8 vyrov. ř. se nezmiňuje o postupech pohledávek, a že by ostatně takové právní jednání bylo jen vůči vyrovnacím věřitelům bezúčinné. Ale jejímu dovolání nelze vyhověti. Jest nesprávný názor dovolatelčin, že účinky příkázání nastávají již vydáním usnesení, jímž se vyhovuje návrhu vymáhajícího věřitele. To by se nesrovnávalo s ustanoveními §§ 64, 303—307 ex. ř. Příkazní usnesení bylo však poštovnímu šekovému úřadu jako poddlužníkovi doručeno dne 4. února 1926 a dlužníkovi Josefu F-ovi až dne 5. února 1926. Vyrovnací řízení o jmění dlužníka Josefa F-a bylo zahájeno již dne 3. února 1926. Nastaly tedy v každém případě účinky vyrovnacího řízení, jak správně uvedl odvolací soud, dříve než účinky příkazního usnesení. Ale není třeba pouštěti se do úvah, jak to učinil odvolací soud, zda proto a vzhledem k tomu, že příkázání zabavené pohledávky na místě placení má dle §u 316 ex. ř. tytéž právní účinky jako postup pohledávky ve smyslu §u 1392 obč. zák., nemohla příkázaná pohledávka s ohledem na ustanovení §u 8 vyrov. ř. přejíti po zahájení vyrovnacího řízení ze jmění dlužníkovy ve jmění žalobkyně jako nastupitelky. Bylo zjištěno, že usnesení o zabavení pohle-

dávky bylo poddlužníkovi doručeno dne 23. ledna 1926. Tím nabyla sice žalobkyně podle §u 294 třetí odstavce ex. ř. zástavního práva jako práva oddělného na jmění vyrovnacího dlužníka (§ 11 první odstavce vyrov. ř.), které však podle §u 12 vyrov. ř. zaniklo zahájením vyrovnacího řízení. Na to mohl odvolací soud vším právem klásti váhu, neboť zánik takového oddělného práva, nově nabytého v posledních 60 dnech před zahájením vyrovnacího řízení exekucí, nastává již sám sebou dnem, kdy nastávají účinky vyrovnacího řízení, tedy veřejným vyhlášením, s působností pro budoucnost, takže za vyrovnacího řízení nelze zahájit řízení k zpeněžení zaniknuvšího oddělného práva. Oddělným právem, jež zaniká ve smyslu §u 12 vyrov. ř., jest i zástavní právo, nabyté v exekučním řízení zabavením pohledávky dlužníkovy. Příkladání pohledávky, má-li býti právně účinným, předpokládá však nutně právně účinné právo zástavní na pohledávku. Zaniklo-li však, nemůže ani příkazání pohledávky na místě placení projevit účinky ve smyslu §u 316 ex. ř. Žaloba proti československému eráru, která stojí neprávem na stanovisku, že vklad Josefa F-a u poštovního úřadu šekového v Praze přešel ve smyslu §u 316 ex. ř. na žalobkyni, byla proto vším důvodem zamítnuta odvolacím soudem.

Čís. 6863.

Srovnalou vůli stran, by plnění bylo nedělitelným (čl. 359 obch. zák.), dlužno předpokládati, když okolnosti ospravedlňují bezpečný závěr, že by se byla smlouva neuskutečnila buď vůbec aneb neuskutečnila za těchže podmínek.

Z povahy smlouvy jest na zamýšlenou nedělitelnost plnění usuzovati, když podle projeveného účelu smlouvy má plnění tvořiti nedílňý celek nebo když smluvní podmínky berou, jmenovitě při určení kupní ceny, zřetel na ukoupené množství a uzpůsobenost celého předmětu kupu.

Za nedělitelný dlužno považovati předmět kupu, když jednotlivé jeho díly, nebo jeho menší množství podle jeho povahy (uzpůsobenosti) a podle kupeckých obyčejů nejsou předmětem kupních smluv.

Z příkazu objednatel o různém způsobu dopravy zboží plyne, že objednané zboží není nedělitelným celkem.

(Rozh. ze dne 2. března 1927, Rv I 1853/26.)

Žalovaná firma objednala u žalující firmy kyselinu karbolovou s tím, že jeden sud bude zaslán jako rychlozboží. Žalobkyně však nezaslala jeden sud jako rychlozboží, nýbrž zaslala ho druhého dne spolu s ostatními čtyřmi sudy jako obyčejné zboží, načež žalovaná celou objednávku stornovala. Žalobu o zaplacení kupní ceny za dodané zboží p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, odvolací soud vyhověl žalobě potud, že přiznal žalobkyni kupní cenu za dodané čtyři sudy. D ů v o d y: Námítku, že dodání objednaného množství učiněno bylo při objednávce závislým na odeslání jednoho sudu jako rychlozboží, ne-